

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Roman Horváth, Kulturní studia

Název práce: Problémy sexuality a genderové identity v produkci společnosti Marvel

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Práce se věnuje atraktivnímu tématu, které spadá do jádra oblasti kulturních studií. Sexualitu a genderovou identitu vykládá na konkrétním materiálu komiksů z produkce společnosti Marvel jako projev kulturního konstruování, jež ale má či může mít dopad na naše vnímání světa kolem nás. Práci vnímám jako užitečnou, protože usiluje shrnout a aplikovat různorodé zdroje z oblasti komiksových studií obecně, a tyto získané a vstřebané podněty zároveň propojit s výkladem zohledňujícím obecné sociologické kategorie sexuality a genderu.

Práce je založena na tradiční kompozici kvalifikačních prací: nejprve se projde „teorie“ a poté se přikročí k praktické analýze vybraného materiálu. V daném konkrétním případě se Roman Horváth opírá o základní dílo světové komiksové teorie, McCloudovu knihu *Jak rozumět komiksu* (a přihlíží se i k další standardní literatuře obecné teorie komiksu), tak i o práce české provenience (Foret a kol.: *V panelech a bublinách – Kapitoly z teorie komiksu* a zvláště kapitola Martina Uhla z dané monografie). Styl výkladu je spíše přehledový – základním gestem je úsilí „zmapovat“, přehledně vyjádřit, poctivě a pečlivě shrnout, co odborná literatura nabízí. Některé pasáže jsou tudíž víceméně mechanickým shrnutím a chybí jim výraznější analytičnost i schopnost klást si nové, nečekané a nosné otázky; jiné pasáže, jako třeba aplikace konceptu *male gaze* Laury Mulveyové, který Horváth z oblasti kinematografie funkčně přenáší i na materiál komiksový, jsou nosné, originální a podnětné. Práce takto jakoby střídá části, jež je možné vnímat jako „povinné cviky“, s částmi, které jsou překvapivé a obnažují nové přístupy či témata. Tam, kde se autor odhodlá i k těmto úvahovým pasážím (či mu na ně zbyde čas v rámci snahy pečlivě shrnout a zmapovat i vše, co obnáší tradiční popis materiálu), je práce podnětná a nápaditá. Oproti tomu pasáže třeba o historii společnosti Marvel, které by asi v této práci v nějakém kulturněhistorickém exkurzu měly obsaženy být, jsou nutně a logicky jen shrnutím a parafrází již existujících a obvykle i dobře dostupných zdrojů, a proto úvahovost i analytičnost práce poněkud „dusí“.

Analytická část práce, která následuje po přehledu komiksové teorie a po funkčním shrnutí problematiky genderu, sexuality a identity, je zřetelná. Roman Horváth důkladně popisuje vybraný materiál a vyvozuje z něj závěry, jež jsou vesměs přijatelné a adekvátní. Je namístě ocenit, že zvolený materiál v honbě za co nejmarkantnější exploatací témat genderu a sexuality nepřeinterpretovává a že jeho výklad je střízlivý, respektuje dobové konvence i významy, které zvolené texty skutečně generují. Musím však připustit, že práci chybí klíč k výběru materiálu – analyzovaných vzorků konkrétní komiksové produkce Marvelu je poměrně malé množství (*Captain America, Black Widow, X-Men, Young Avengers*), byť je dobře rozprostřena v čase; proto se o to víc nabízí otázka, nakolik jsou vybrané vzorky typické a příznačné – ať už pro určité téma, období, anebo pro celou marvelovskou a případně i celou komiksovou produkci. Toto širší kontextové zakotvení práci chybí, což pak poněkud problematizuje i nosnost závěrů, jež jsou z pozorování materiálu vyvozeny: Nakolik jsou skutečně typické a pokud i typické jsou, tak pro co (vůči čemu je jejich typičnost směrodatná)? Práce je myslím standardně jazykově zredigována, ale bohužel se nepodařilo odstranit některé překlepy a omyly, a to i v údajích odkazujících na zdroje. Na druhé straně je v práci vidět pečlivý a funkční výběr sdělných, dobře vypovídajících ilustrací konkrétního komiksového provedení či ochota vyjadřovat problematiku i za pomoci schémat a obrázců. Práci vnímám jako přínosnou, byť ne zcela dotaženou. Proto ji k obhajobě doporučuji. Právě její kolísavá úroveň ve smyslu přínosnosti a objektivnosti je důvodem, proč ji navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 22. 8. 2020

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------